

психотерапії, його потрібно перенаправити до іншого професіонала, який для нього не виступає супервізором.

Отже, запровадження супервізії у практику психологічного забезпечення МВС України сприятиме підвищенню якості професійної діяльності як кожного психолога окремо, так і відомства в цілому.

Список використаних джерел

1. Мушкевич М. І. Супервізія: навч. посіб. Луцьк : Вежа-Друк, 2022. 188 с.

2. Пріоритетні багатосекторні заходи з психічного здоров'я та психосоціальної підтримки в Україні під час та після війни: оперативна

дорожня карта. Електронний ресурс: https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/mhps_framework_ukraine_ukr_59_page.pdf.

3. Психологічне консультування представників екстремальних професій: теорія, методологія, практика: монографія / Н.Є. Афанасьєва. Х.: НУЦЗУ, 2017. 315 с.

УДК 159.922

Галич Марина Юрійвна,

старший викладач кафедри юридичної психології Національної академії внутрішніх справ, доктор філософії в галузі психології
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3690-4402>

ВИКОРИСТАННЯ МОНІТОРИНГОВИХ МЕТОДІВ ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБИСТОСТІ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО В УМОВАХ ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ

Виконання професійних обов'язків поліцейськими в умовах дії воєнного стану характеризується низкою стресових ситуацій, які можуть призвести до зміни психоемоційного стану та провокуватиме розвиток психологічних проблем. Психодіагностичне дослідження допомагає вчасно виявити дані проблеми та вжити відповідні заходи щодо нівелізації рівня прояву негативних змін.

Процедура організації проведення психодіагностичного дослідження та перелік методик, які використовують психологи підрозділів для вивчення психоемоційного стану поліцейського, чітко визначені у внутрішніх наказах установ та методичних рекомендаціях [1].

Обов'язковими, згідно з переліком, є такі методики: багатфакторне дослідження особистості (з метою поглибленого вивчення особистості й функції психіки використовують методики для визначення акцентуацій характеру); дослідження показників та форм агресивності; визначення деструктивних установок у міжособистісних стосунках; дослідження особливостей емоційно-вольової сфери;

особливості мотиваційної структури; оцінка ступеня адаптованості; також можливе використання проєктивних методик, але виключно в сукупності з обов'язковими психологічними методиками. Після проведеного дослідження психологи формують висновки, на основі отриманих результатів в ході психодіагностичного дослідження.

Варто проводити психодіагностичне обстеження наявності депресивних епізодів у осіб, що знаходяться в групі ризику. Також обов'язковим є анкетування, на першому етапі можливе застосування скринінгу, надалі – проведення поглибленого психодіагностичного дослідження для виявлення та встановлення в особистості факту депресивного епізоду. При проведенні психодіагностичного дослідження психолог обов'язково повинен звертати увагу на скарги досліджуваного, особливо, якщо поліцейський перебував у групі ризику розвитку депресії.

Для діагностики психоемоційного стану особистості рекомендовано використовувати опитувальник здоров'я (Patient health questionnaire) PHQ-2. При позитивній відповіді хоча б на одне запитання з переліку, необхідно надалі використовувати опитувальник (PHQ-9). Важливо провести психодіагностичне дослідження наявності схильності до девіантної поведінки. Також потрібно визначити чи оцінити фактори, які впливають на перебіг депресії: наявність підтримки з боку сім'ї та найближчого оточення; стосунки в трудовому колективі та з оточенням; перебування під впливом стрес-факторів та наявність психотравмуючих ситуацій (даний фактор є домінантним під час дії воєнного стану). Рекомендовано для використання у психодіагностичному дослідженні методику «Госпітальна шкала тривоги і депресії для комплексної оцінки тривожних та депресивних станів».

Мінімальний набір експериментальних методів, що охоплюють основні сфери психічної діяльності, містить:

1. Методики, спрямовані на дослідження розумової працездатності та уваги.

2. Дослідження пам'яті (при високому рівні невротизації можливе порушення концентрації уваги, що може спричинити погіршення короткочасного запам'ятовування): дослідження опосередкованого запам'ятовування за О. Леонтєвим, впізнавання предметів, запам'ятовування коротких оповідань, запам'ятовування 10 слів.

3. Дослідження розумової діяльності: пояснення прислів'їв і метафор, проба Еббінгауза, прості і складні аналогії, виключення предметів і понять, порівняння й ознаки понять, проба на чутливість до логічних суперечностей, метод незакінчених речень.

4. Дослідження індивідуально-психологічних особливостей особистості:

- опитувальники «Мінесотський мультифакторний особистісний опитувальник» (ММРІ);
- «Самооцінка психічного стану: самопочуття, загальна активність, настрої (САН)»;
- 16-факторний особистісний опитувальник Р.Б. Кеттелла;
- оцінка емоційного стану (рівень реактивної і особистої тривожності) Спілбергера-Ханіна;
- методика діагностика самооцінки Дембо-Рубінштейн (модифікація А.М. Прихожан);
- тематичний апперцептивний тест (ТАТ);
- методика вивчення фрустраційних реакцій Розенцвейга;
- методика дослідження агресивності Вагнера.

Систематичне проведення психодіагностики працівників поліції є надзвичайно важливим напрямом системи психологічного забезпечення, враховуючи виклики сьогодення пов'язані з дією воєнного стану. Функціонування системи психологічного забезпечення передбачає використання моніторингових методів дослідження, що в свою чергу дає можливість відслідковувати зміни в динаміці.

Для моніторингу динаміки психічного стану поліцейських, протягом тривалого періоду дії воєнного стану, потрібно адаптувати наявні підходи щодо проведення психодіагностики.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про затвердження Порядку організації системи психологічного забезпечення поліцейських, працівників Національної поліції України та курсантів (слухачів) закладів МВС України»; від 06.02.2019 № 88. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0348-19>.